

Mahetoidu turg

Merit Mikk
meritoko@gmail.com
26.11.2016
Viljandimaa

Miks mahetoitu ostetakse?

- Tervis (peamiselt pestitsiidijääkide ja sünteetiliste lisaainete puudumisega seonduvalt)
- Keskkond
- Maitse
- Loomade heaolu
- GMO-vaba
- Soov toetada kohalikke mahetootjaid

Tarbijauuringud näitavad, et Eestis ostavad tarbijad mahetoitu peamiselt seetõttu, et see on tervislik, olulisteks ostupõhjusteks on ka mahetoidu hea maitse ja keskkonnakaitse

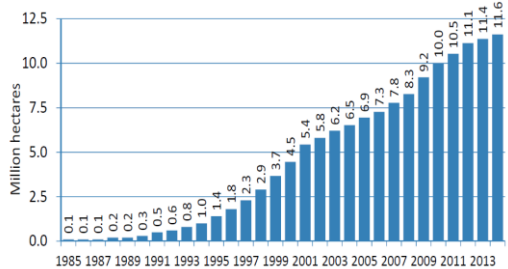
Maailm:

Mahemaa ja -tootjad

- Maailmas kokku 43,7 mln ha mahemaad (2013.a 43,1), sellest Austraalias 17,3
- Euroopas 11,6 mln ha mahemaad e 2,4% kogu põllumajandusmaast (2013.a 11,4 mln ha). Pind suureneb iga aastaga, kuid palju aeglasemalt kui mahetoidu turg
- Euroopas on kõige rohkem mahepõllumajandusmaad Hispaanias, Itaalias, Prantsusmaal, Saksamaal ja Poolas
- Lisaks on tunnustatud 37,6 mln ha looduslike alasid (sellest Soomes 9,1 mln ha)
- Mahetootjaid oli maailmas ca 2,3 miljonit, neist üle ¾ arengumaades
- Euroopas on 330 000 mahetootjat, kõige rohkem Itaalias, Hispaanias ja Poolas

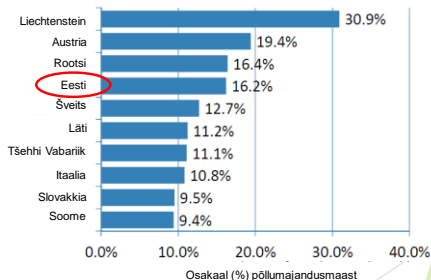
Euroopa:

Mahepõllumajandusmaa 1985-2014

Allikas: FIBL-AMI-Survey 2016

Euroopa: mahemaa suurimad osakaalud põllumajandusmaast 2014

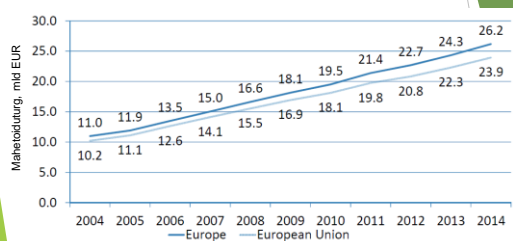

Allikas: FIBL-AMI-Survey 2016

Maailm: mahetoidu turg

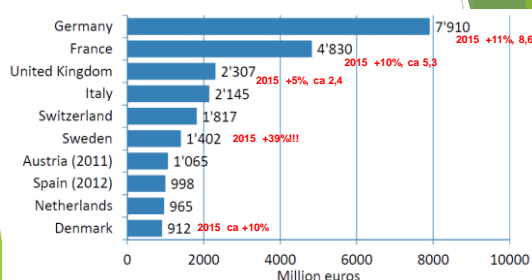
- Turu maht 2014. a ca 60 mld euro (2013. a 54,2 mld eurot).
- Kõige suurem turg USAs - 2014. a 27,1 mld eurot
- Euroopa mahetoiduturu maht 2014. a ca 26 mld eurot, suurim turg Saksamaal 7,9 mld eurot, järgnevad Prantsusmaa 4,8, UK 2,3 ja Itaalia 2,1 mld eurot
- Mahetoidu turg suurenes 2014. a Euroopas 7,6% (riigiti väga erinev), USAs 10% (2013. a 11%)
- 2015. a esialgsed andmed: Rootsi +39%, Saksamaa +11%, Taani +10%, Prantsusmaa +10%, UK +5%
- Kiiresti suureneb mahesupermarketite arv (nt Saksamaal, Prantsusmaal, Itaalias, USAs)
- Paljudes riikides on suure turuosaga munad (nt Taanis 29%), beebitoid, köögiviljad, piim (nt Soomes 15%) ja piimatooted (nt Taanis 29%)
- Mahetoarine puudus suureneb, tootjamaad ja tarbijamaad

Euroopa: mahetoidu turumahu suurenemine 2004-2014

Allikas: FiBL, AMI 2016

Euroopa: mahetoidu jaeturu mahud 2014

Allikas: FiBL, AMI 2016

Näide - Rootsi (1)

- Hüppeliselt arenev mahetoiduturg:
 - 2012 - 9,9 mld SEK
 - 2013 - 11,2 mld SEK, + 13%
 - 2014 - 15,5 mld SEK, + 38%
 - 2015 - 21,5 mld SEK, + 39%
- Mahetoidu osa 7,7%
- Jaemüügikanalitest domineerivad kauplusketid (ca 87%)
- Suuremates kaupluskettides 2015. a: ICA +50% (maht 6,8 mld SEK), Axfood +43% (s.h säästukett Willy´s), Coop +19%, Systembolaget +69% (2014 +83%, 3,4 mld SEK)
- Praktiliselt kõik kauplusketid (ka säästukauplused) on seadnud endale mahetoiduga seotud eesmärgid, nt Coop 20% 2020.a (praegu 9,2%)
- Eriti suur on tarbijate nõudlus kodumaise mahetoidu järele

Näide - Rootsi (2)

- Suurenenud on kõigi tootegruppide müük, kuid eriti just köögivilja ja puuvilja, õli, alkoholivabad joogid ja vein, munad, piimatooted, beebitoid (nt Coop-is juba üle poole kogu beebitoidu müügist)
- Kiire arengu peamisteks põhjusteks peetakse:
 - Üldist tervistiku eluviisi ja tootumise trendi
 - Tarbijate kiiresti suurenevat huvi toidu päritolu vastu
 - Tarbijate järjest suurenevat huvi puhta keskkonna ja loomade heaolu vastu
 - Mahepõllumajanduse positiivset kuvandit meedias
 - Riigi ja omavalitsuste soovivat suhtumist ja nt ühiskondlikus tootlustuses eesmärkide seadmist mahetoidu laialdaseks kasutamiseks (mitmetes omavalitsustes juba üle 50% v selle lähedal, nt Vellinge, Lund, Borlänge, Södertälje, Eskilstuna)

Info mujal toimuva kohta

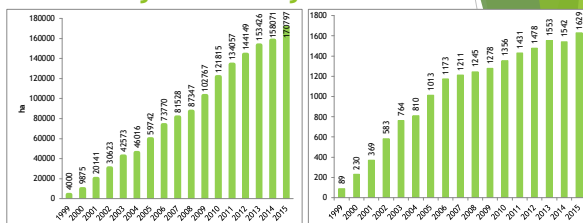
www.organic-world.net

<http://organic-market.info/>

The World of Organic Agriculture 2016
www.organic-world.net/yearbook/yearbook-2016.html

Eesti: mahemaa ja mahetootjad 1999-2015

- Kokku mahemaa 170 797 ha, ca 17% kogu põllumajandusmaast
- Lisaks üle 93 000 ha looduslike korjelasid
- Mahetootjaid oli 2015. a lõpu seisuga 1629
- 2016. a lisandus nii tootjaid kui mahemaa, täpseid andmeid veel pole

Allikas: PMA 2016

Mahekultuuride pinnad (ha) ja maheloomad 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Teravili kokku	23 626	23 090	27 182	28 098
Kaunvilid	1 916	2 299	3 228	3 981
Tehnilised kultuurid	3 077	3 439	4 424	3 997
Kartul	208	199	205	216
Avamaa köögivilid	109	132	115	129
Maasikas	31	36	31	27
Viljapuuaed	507	499	475	493
Marjaaed	1 057	1 170	1 214	1 305
	2012	2013	2014	2015
Veised, sh	31 431	35 582	37 000	41 744
Liipsilehmad	2 937	2 609	2 100	1 966
Lambad	48 314	47 566	49 000	54 470
Kitsed	1 108	1 245	1 300	1 566
Sead	1 139	890	1 400	818
Kodulinnud, sh	30 648	28 582	42 000	33 799
Munakanad	9 051	16 820	33 000	23 360
Mesilased (perede arv)	864	1 510	1 600	1 996

Allikas: PMA 2016

Mahetoodete töötlemine Eestis

- ▶ Mahepõllumajanduse registris 311 käitlejat (24.11.2016, sisaldab lisaks töötlejatele ka hulgimüüjaid, pakendajaid).
- ▶ Töötlejaid on üle 120. Suurem osa on väiketöötajad. Ligi 50 mahetootjat, kes tegelevad ka töötlemisega
- ▶ Kõige rohkem marja-, puuvilja- ja köögiviljatöötlejaid, järgnevad tera- ja kaunviljade töötledajad, pagari- ja kondiitritoodete valmistajad
- ▶ Esimesed suuremad ettevõtted on alustanud mahetoodete valmistamisega (nt Salvest, Saaremaa Piimatööstus, Liviko)
- ▶ Jätakuvalt väga vähe loomsete saaduste töötlejaid

Mahetoidu turustamine: üldised suundumused (1)

- ▶ Tarbijate nõudluse ja meedia tähelepanu kiire suurenemine viimastel aastatel
- ▶ Mahetoidu müügiimahtude kiire suurenemine
- ▶ Mahetoodete sortimendi (k.a kodumaise) suurenemine. Kodumaiseid mahetooted 2015. a üle 1300 (EKI, 2016)
- ▶ Kodumaistest loomsetest saadustest müüakse kahjuks jätkuvalt suur osa (ca 70%) tavatöötlejatele või elusloomadena välismaale. Maheviitega müügi osa suureneb siiski pidevalt

Mahetoidu turustamine: üldised suundumused (2)

- ▶ Jaeturul müüdavast mahetoidust suur osa pärit teistest riikidest (spetsialiseerunud kauplustes kodumaise mahetoidu osa vaid 10-25%)
- ▶ Mahetoodangu ekspordi (k.a EL-sisene) suurenemine
- ▶ Restoranide ja lasteasutuste huvi. Järgmisest aastast uus riiklik märk

Mahetoidu turustamine: eksport

- ▶ Peamiselt taimseid tooteid, nt teravili, kaunvilid, õlikultuurid, rapsikook, jahu-, pasta- ja pagaritooted, alkohol, puu-, köögivilja- ja marjatooted, taimeteed. Sel aastal ka õunu, söögipeeti
- ▶ EKI 2015. a uuringu põhjal eksporditi maheviitega vähemalt 15,6 mln euro eest, sellest ligi poole moodustas teravili. Lisaks eksporditi ilma maheviiteta rohkem kui 4 mln euro eest maheloomi

Näiteid kodumaistest mahetoodetest

Toodete ja tavatoodete jaehinna erinevused (EKI 2016)

	Tooted		
	Sept 2015	Maikü 2016	Maikü 2016 % +/-
Tooted			
Piimatooted			
Mahepiim 4% (1 liiter)	1,26	1,19	-5,2
Tavapiim 3,5% (1 liiter)	0,77	0,90	16,9
Tavapiim (1 liiter)	0,96	1,12	16,7
Maitsetamata mahejogurt (400g pakend)	2,42	2,20	-9,5
Maitsetamata tavajogurt (ca 400-500g pakend)	2,81	2,98	5,9
Mahekohupiim vaniljega	5,94	5,96	0,4
Tavakohupiim vaniljega	3,48	3,97	14,0
Munad			
Mahemuna M (10 tk)	3,24	3,10	-4,4
Tavamuna M (10 tk)	1,43	1,36	-4,9
Lihatooted			
Maalihaveise hakkliha jahutatud	8,03	8,92	11,0
Tavalihaveise hakkliha jahutatud	7,46	9,04	21,2
Maalihaveise antrekoos	12,59	12,60	0,0
Tava lihavesi antrekoos (sagordatud)	-	11,99	-
Maalihaveise väidifilee	15,32	15,99	38,5
Tava lihavesi väidifilee (sagordatud)	11,49	15,18	32,1
Maalihaveise kuubikud	15,31	15,90	19,5
Tavalihaveise kuubikud, strogenev, gulfali	12,86	11,53	-10,3
Mahetükktootest	-	21,41	-
Tavatiiktootest	-	15,13	-
Terved			
Terved ja jahutatud			
Mahetükk (piim)	2,13	2,16	1,2
Tavetükk (h.a. suurtükk)	0,62	0,62	0,0
Tavetükk (väidetükk)	-	1,29	-
Mahetükk (suurtükk)	-	1,78	-
Tavetükk (suurtükk)	-	1,29	-
Tavetükk (väidetükk)	-	0,87	-
Mahetükk (suurtükk)	2,09	2,05	-1,9
Tavetükk (suurtükk)	0,78	0,63	-18,6
Mahetükk (väidetükk)	-	1,67	-
Tavetükk (väidetükk)	-	1,27	-
Tavetükk (suurtükk)	-	0,63	-
Mahetükk (väidetükk)	-	1,75	-
Tavetükk (väidetükk)	-	1,29	-
Kartul			
Mahetükk (tubine)	0,79	0,91	15,2
Tavetükk (tubine)	0,24	0,34	41,8
Mahetükk (püditud)	1,03	1,19	16,5
Tavetükk (püditud)	0,76	0,77	1,2
Kõrvits			
Mahetükk (tubine)	2,53	1,74	-31,2
Tavetükk (tubine)	0,28	0,31	10,7
Mahetükk (püditud)	3,59	2,34	-34,8
Tavetükk (püditud)	1,07	0,95	-11,2
Mahetükk	2,00	1,66	-16,8
Tavetükk	0,41	-	-

Toodete ja tavatoodete jaehinna erinevused (EKI 2016) (2)

	Tooted		
	Sept 2015	Maikü 2016	Maikü 2016 % +/-
Tooted			
Paavilised ja marjad			
Mahetun	3,14	3,20	1,9
Tavetun (südamaine)	2,25	-	-
Mahetõppõlmus	12,66	12,94	2,2
Tavetõppõlmus	-	19,44	-
Mahemaskamoon	14,74	14,54	-2,7
Tavamaskamoon	5,98	6,46	8,0
Mahesüdamahe naturaalne (0,1% 1-liitrine)	3,71	4,81	29,7
Tavamahel naturaalne (0,1% 1-liitrine)	-	3,59	-
Tavamahel kontrolleritud mahlat (1-liitrine Eesti)	1,15	1,08	-5,9
Mesi			
Mahemesi (0,4-0,5 kg pakendis)	16,95	16,15	-4,7
Tavamesi (0,4-0,5 kg pakendis)	9,90	10,06	1,6
Maitse- ja ravimtaimed, -toot*			
Mahetõppõlmus, -marjad (10 g)	0,33	0,32	-0,7
Tavetõppõlmus, -marjad (10 g)	0,48	0,38	-21,6
Mahetõppõlmus (10 g)	1,18	0,80	-32,6
Tavetõppõlmus (10 g)	0,76	0,85	11,5
Mahetõppõlmus (10 g)	1,15	0,84	-27,2
Tavetõppõlmus (10 g)	1,13	0,90	-20,8
Õid			
Mahetõppõlmus	6,78	10,40	53,4
Tavetõppõlmus	-	1,77	-
Tavetõppõlmus (väidetükk)	-	5,79	-

Toodete ja tavatoodete jaehinna erinevused 2015 (allikas:EKI 2016)

Mahetoode	Tavatood	Mahetoote hind (Tavatoode=100)
Piimatooted		
Mahepiim (1-liitrine pakend)	Tavapiim 2,5% (1-liitrine pakend)	164
Mahepiim (1-liitrine pakend)	Tavapiim (1-liitrine pakend)	131
Maitsetamata mahejogurt (400g pakend)	Maitsetamata tavajogurt (~400g pakend, suurtükk)	86
Mahekohupiim vaniljega	Tavakohupiim vaniljega (suurtükk)	171
Mahejogurt (poolkõva)	Tavajogurt (poolkõva, suurtükk)	382
Mahetükk	Tavetükk (0,2%, suurtükk)	219
Munad		
Mahemunaad M	Tavamunaad M (Eesti)	227
Mahemunaad L	Tavamunaad L (Eesti)	228
Lihatooted		
Maalihaveise hakkliha jahutatud	Tavalihaveise hakkliha jahutatud	108
Maalihaveise väidifilee jahutatud	Tavalihaveise väidifilee jahutatud	133
Maalihaveise sisetükk jahutatud	Tavalihaveise tagaosa sisetükk jahutatud	132
Maalihaveise väidetükk jahutatud	Tavalihaveise tagaosa väidetükk jahutatud	112
Maalihaveise kuubikud jahutatud	Tavalihaveise gulfali, strogenev jahutatud	100
Terved ja jahutatud		
Mahetükk (piim)	Tavetükk (kõrgem sort, suurtükk)	344
Mahetükk (väidetükk)	Tavetükk (suurtükk)	279
Mahetükk (suurtükk)	Tavetükk (suurtükk)	219
Mahetükk (väidetükk)	Tavetükk (väidetükk)	170
Mahetükk (suurtükk)	Tavetükk (suurtükk)	377
Mahetükk (väidetükk)	Tavetükk (pakendaja)	226
Pagarit- ja kondiitritooteid		
Mahetükk	Tavetükk	215
Mahetükk	Tavetükk (käsitöö)	127
Mahetükk	Tavetükk (arstid)	170

Kust leida infot mahetootjate ja -töötajate ning mahetooidu turustajate kohta?

PÕLIMAJANDUSAMET

Põllumajandusamet | Uudised | Valiktooted | Kõrvaltooted | Kõrvaltootjad | Toitpakkumised | Tõukad | Toetus

Valiktooted

- Aastatoetused
- Heaolu
- Seemned
- Taimetõukad
- **Mahetõppõlmus**
 - Juudid tootmist
 - Oupid
 - Hakk-järvetõukad
 - Mahetõppõlmus register
- Oupid
- Oupid
- Oupid
- Oupid
- Oupid
- Oupid

Mahetõppõlmus register (uudised)

- ↳ Mahetõppõlmus register (käitajad) 2016
- ↳ Mahetõppõlmus register (käitajad) 2015
- ↳ Käitajate tunnustatud mahetõppõlmusregister 2015
- ↳ Käitajate tunnustatud mahetõppõlmusregister 2016
- ↳ Käitajate tunnustatud mahetõppõlmusregister 2016

Mahepõllumajanduse register, vt www.pma.agri.ee

Käitmine:
Ladustamine
Üksnes turuleviimine
Pakendamine
Ettevalmistamine (töötlemine)

Info:

Mahepõllumajanduse register: www.pma.agri.ee

Üldine info mahepõllumajanduse kohta, viited seadusandlusele www.maheklubi.ee
Uudised ja lingid ka Maheklubi Facebookis

Maaeluministeerium <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/>
mahepõllumajandus

maheklubi Tootjate Tootjatele Tarbijale Toetusajale Turustajale

Mahetõid - hea sümboolne, hea loodusole

Mis on mahetõid?

Mahetõid on toode, mis on saadud looduslikult kasvatatud, looduslikult kasvatatud loomade toiduga, ilma keemiliste väetistega, pestitsiidide, antibiootikumide, hormoonide, hormoonide ja muude kunstlike ainetega.

Mahetõid on toode, mis on saadud looduslikult kasvatatud, looduslikult kasvatatud loomade toiduga, ilma keemiliste väetistega, pestitsiidide, antibiootikumide, hormoonide, hormoonide ja muude kunstlike ainetega.

Mahetõid on toode, mis on saadud looduslikult kasvatatud, looduslikult kasvatatud loomade toiduga, ilma keemiliste väetistega, pestitsiidide, antibiootikumide, hormoonide, hormoonide ja muude kunstlike ainetega.

